3246

ARCHIWUM M. KRAKOWA.

SPRAWOZDANIE

Komisyi, tyczące się zaciągnienia pożyczki 1,500.000 zł.

Jednem z najwybitniejszych znamion doby dzisiejszej jest niezaprzeczenie nadzwyczaj silny wzrost i rozwój miast.

Objaw ten spostrzedz się daje we wszystkich krajach Europy, bez względu na polityczną formę ich rządów i stopień geograficzny położenia. Ten objaw jest dowodem ogólnego postępu i świadectwem nieustannie naprzód idącej cywilizacyi. Aby rozwój ten mógł się odbywać szybszym tempem, aby był wszechstronny i silny, zmuszone są miasta u siebie samych szukać odpowiednich źródeł i środków i uciekać się do ofiarności własnych mieszkańców, aby stosownie do potrzeby zasilić skarb gminny i sprostać wielkim a duchowi czasu odpowiednim zadaniom.

I nasz stary gród, zbyt często i doraźnie o zastój pomawiany, nie pozostał wśród ogólnego tego prądu w tyle, lecz owszem od czasu organizacyi na samorządzie opartej, znacznie naprzód postąpił i z roku na rok mimo bardzo ciężkich materjalnych warunków zaznacza się wybitnie na drodze rozwoju i postępu. Rada m. Krakowa po ubiegłych 25-ciu latach autonomicznych swych rządów, może wskazać dziś na cały szereg prac dokonanych, które ku wszechstronnemu podniesieniu i uporządkowaniu miasta naszego zdążały.

Z powodu z każdym rokiem wzrastających potrzeb miasta, corocznie wzrastała także przy podwyższeniu rozmaitych rubryk przychodu, suma służąca na pokrycie wydatków. Po ukonstytuowaniu się Rady miejskiej na zasadzie Statutu z dnia 1 kwietnia 1866, pierwszy przez Radę miejską na r. 1867 uchwalony budżet wynosił w dochodach i rozchodach 240516 zł. Ostatni na rok 1891. uchwalony budżet wzrósł w dochodach i rozchodach do sumy 786.016 zł., przeto przewyższa budżet z roku 1867 o 545.500 zł. Roczne dochody miasta obracane były nie tylko na zwykłe wydatki administracyjne, lecz także po części na wydatki nadzwyczajne, czyli tak zwane inwestycye, lecz gdy te fundusze nie wystarczały na pokrycie coraz więcej wzrastających wielkich wydatków nadzwyczajnych, więc miasto Kraków zaciągnęło w r. 1872 pożyczkę premiową w sumie 1,500.000 zł. Ta suma obróconą została na budowę szkół, rzeźni miejskiej, budynku cmentarnego, rogatki Warszawskiej, odrestaurowanie Sukiennic, bruki, chodniki, drogi, uregulowanie placów i ulic, budowę kanałów, uregulowanie koryta Starej Wisły, na roboty przygotowawcze budowy wodociągów, rozszerzenie ratusza, na budowę koszar straży pożarnéj i tak dalej. Tak więc suma pożyczkowa została całkowicie wyczerpaną, przyczem nadmienia się, że w skutek zaciągnionej pożyczki ani podwyższenie dodatków do podatków, ani zaprowadzenie nowej opłaty nie nastąpiło, i że na amortyzacyę pożyczki potrzebna suma do każdorocznego budżetu wstawianą zostaje. Miasto zaciągnęło w roku 1885 drugą pożyczkę 550.000 zł. w powszechnym austryackim Zakładzie kredytowym ziemskim wyłącznie na kupno Gazowni od Towarzystwa gazowego w Dessau, która to pożyczka amortyzuje się dochodami zakupionej gazowni. Obecnie Miasto stoi znowu wobec już uchwalonych i uchwalić się mających nowych znacznych wydatków na inwestycye, które dochodami rocznego budżetu pokryte być nie mogą.

Inwestycye te dadzą się podzielić na 3 działy:

A. Budowy przez Radę miasta uchwalone i już wykonane.

B. Budowy przez Radę miasta uchwalone i już w wykonaniu będące.

C. Budowy i ulepszenia przez Sekcye i Komisye do uchwalenia proponowane.

Do A. należą:

1) Most Zwierzyniecki na Rudawie zbudowany kosztem .	21.848 zł.	76 ct.
2) Most na Smoleńsku kosztem	3.311 „	64 „
3) Szkoła barakowa przy ulicy Miodowej kosztem . .	14.155 „	02 „
Do przeniesienia . .	**39.315 zł.**	**42 ct.**

Z przeniesienia . . **39.315 zł. 42 ct.**

Wydatek ten pokryty został z funduszu obrotowego i winien być temuż funduszowi zwrócony.

Do B. należą:

1) Dwie szkoły przy ulicy Dietla już na ukończeniu a jedna szkoła przy ulicy Studenckiej rozpoczęta kosztem . . . . **174.000** zł. — ct.

2) Rozpoczęta budowa teatru:

Koszta tej budowy na podstawie przyjętego przez Radę miasta kosztorysu wynoszą . . . . . 440.000 zł. — ct.
a z honoraryum architekty. . . . . 26.500 „ — „
Razem . 466.500 zł. — ct.

Do tej sumy dodać jeszcze należy:

a) Maszynerye do oświetlenia elektrycznego wraz z urządzeniem stacyi . . . . . 30.000 zł.
b) Dekoracye sceniczne . . . . . 25.000 zł.
c) Artystyczna dekoracya plafonu i foyer . 6.000 zł.
d) Budowa kanałów odwadniających, uregulo- i ułożenie chodników . . . . . 10.000 zł.
e) Doprowadzenie gazu do motorów . . 2.000 zł.
f) Budynek na magazyn dekor. i przyrządów scen. 20.000 zł.
g) Honoraryum Inspicienta budowy . . 2.160 zł.
h) Założenie kamienia węgielnego . . 1.000 zł.
i) Wykonanie 25 egzemplarzy projektu dla użytku gminy 800 „
Pozycye pod *a*) do *i*) czynią . . . 96.960 „
a dodając do tego jak wyżej . . . 466.500 „
czyni to razem 563460 zł. — ct.

Suma ta powiększy się wydatkami na prace przygotowawcze, które poczyniono przed rozpoczęciem budowy teatru, a mianowicie:

Wydano w roku 1888:

Na roboty wiertnicze, ogłoszenia konkursu w dziennikach krajowych i zagranicznych i t. d. . . . . 753 zł. 52½ ct.

W roku 1889:

Wynagrodzenie Jurorów, nagrody za plany, zakupienie tychże i sprawdzenie kosztorysów . . . . . 16.378 zł. 47½ ct.

W roku 1890:

Koszta poniesione przy odebraniu legatu ś. p. Kruzera odsetki spadkowe i inne . . . . . 4.473 zł. 38 ct.

W roku 7891:

Za sprawdzenie techniczne i liczbowe kosztorysów i drobne. 705 zł. 65 ct.
Wydatki w latach 1888, 1889, 1890 i 1891 czynią . . 22311 zł. 3 ct.
i dla tego budowa nowego teatru wymagać będzie . . 585771 „ 3 „
Ponieważ zaś gmina miasta Krakowa z zapisu ś. p. Kruzera otrzymała . . . . . 82.838 zł. 32 ct.
a z datków Kasy oszczędności miasta Krakowa . . 13.286 „ 99 „
razem . . 96125 zł. 31 ct.

przeto potrzeba razem na pokrycie kosztów budowy teatru . . . . **489.645 zł. 72 ct.**

3. Budowa koszar dla obrony krajowej według kosztorysu Budownictwa . . . . . **150.000** zł.
4. Budowa targowiska na bydło i zakład kontumacyjny . **250.000** „
5. Muzeum techniczno-przemysłowe . . . . . **200.000** „
6. Dwie szkoły przy ulicy Topolowej . . . . . **126.000** „
7. Budowa dwóch szkół barakowych kosztem . . . **24.000** „

Do C. **1,452.961 zł. 14 ct.**

Budowy na które przygotowane są wnioski Sekcyj do uchwalenia przez Radę miejską:

1) Stajnie na jarmarki końskie kosztem . . . . 30.000 zł.
Do przeniesienia . . 30.000 zł. — ct.

Z przeniesienia . . 30.000 zł. — ct.

2) Rozszerzenie rzeźni miejskiej kosztem . . . . 28 000 zł.
3) 25 kramów przy ulicy Mostowej kosztem . . . 1.875 zł.
4) Podcienia dla straganiarzów w jatkach poddominikańskich kosztem . . . . . 2.016 zł.
5) Restauracya szkoły na Kaźmierzu kosztem . . . 15.000 zł.
6) Restauracya wieży ratuszowej i kościoła N. P. Maryi kosztem . . . . . 20.000 zł.
7) Cena kupna starego teatru . . . . . 12.394 zł.

Razem . . . . **109.285** zł. — ct.

Dodając do tego jak wyżej wykazano, sumę . . . . . **1,452.961** zł. **14** ct.

czyni to razem . **1,562.246** zł. **14** ct.

Że potrzeba tych budowli jest nagłą, konieczną i niezbędną, zbytecznem byłoby dowodzić w obec tego, że budowy te w poszczególnych sekcyach jako też i w pełnej Radzie przy specyalnych uchwałach niejednokrotnie i wszechstronnie były omawiane.

Komisya do obmyślenia podwyższenia dochodów miasta, do której należy i cała Sekcya skarbowa po gruntownem zbadaniu rzeczy, przyszła do przekonania, że dla pokrycia tych wydatków nie pozostaje nic innego, jak zaciągnięcie pożyczki do wysokości **półtora miliona zł. w. a.**

W tym celu zwrócono się z zapytaniem do kilku instytucyj finansowych. Odpowiedź **Czeskiej Kasy Oszczędności w Pradze** z dnia 9 czerwca 1891 do l. 2434 dała jedynie podstawę do dalszych rokowań z widokiem pomyślnego rezultatu.

Odpowiedź ta da się streścić następująco:

Dyrekcya Czeskiej Kasy Oszczędności w Pradze gotową jest udzielić Gminie m. Krakowa pożyczkę w wysokości 1,000.000 do 1,200.000 zł. na 4½% od sta rocznie.

Amortyzacya tak kapitału, jak procentu następuje w annuitetach opłacanych półrocznie **z dołu** według dołączonego planu amortyzacyjnego.

Wypłata nastąpi **gotówką** bez jakiegokolwiek potrącenia.

Spłata resztującej dłużnej sumy w całości lub części tejże przed terminem, planem umorzenia ustanowionym, może nastąpić za poprzedniem półrocznem wypowiedzeniem.

Zaciągnięta pożyczka może być ratami w miarę potrzeby podnoszoną.

Procent od takich częściowych zaliczek będzie z dołu po 4½% od 100 obliczony. Amortyzacya kapitału winna rozpocząć się najpóźniej w pół roku, licząc od dnia wypłacenia przez Czeską Kasę Oszczędności ostatniej części pożyczki.

Na zaciągnienie pożyczki wymagane jest przedłożenie zezwolenia w myśl odnośnej ustawy.

Komisya upoważniła Radcę miejskiego p. Słęka celem wyjaśnienia niektórych wątpliwości i bliższego porozumienia się z Dyrekcyą Czeskiej Kasy Oszczędności do wyjazdu do Pragi.

Rezultat tej misyi był pod każdym względem pomyślny.

Zaznaczyć tu należy, że Dyrekcya Czeskiej Kasy Oszczędności z uznania godną gotowością i chęcią, dała przyrzeczenie podniesienia sumy pożyczkowej do wysokości półtora miliona pod warunkami wyżej wymienionemi i do usunięcia lub zmodyfikowania tych warunków, któreby pożyczkę podrażały. Złożone w tej mierze po powrocie p. Słęka z Pragi wyjaśnienia, skłoniły Komisyę do zalecenia przyjęcia oferty i zaciągnienia pożyczki na rzecz gminy m. Krakowa w Czeskiej Kasie Oszczędności w Pradze w sumie 1.500.000 zł.

Na tem samem posiedzeniu zastanawiała się Komisya nad możnością opłaty, nad sposobem i obmyśleniem źródeł do pokrycia potrzebnej rocznej raty amortyzacyjnej a wynoszącej w tym wypadku 75.000 zł.

Komisya przyszła do przekonania, że suma ta bez nadmiernego obciążenia mieszkańców da się osiągnąć.

a) Dotychczas dochody ze Sukiennic nie były wciągane jako przychód w rocznym budżecie. Dochody te uczynią rocznie około . . . . . 15.000 zł.

b) Dochód z gazowni miejskiej po potrąceniu wydatku na amortyzacyę zaciągnionej pożyczki 550.000 zł. dotychczas obracany był na rozszerzenie zakładu czyli tak zwane inwestycye. Już w przyszłym roku takie inwestycye nie bę-

Do przeniesienia . . 15.000 zł. — ct.

Z przeniesienia . .	15.000 zł. — ct.
dą potrzebne, i dla tego będzie do dyspozycyi rocznie około	30.000 zł.
c) Targowisko na bydło ze stacyą kontumacyjną ma stanąć kosztem 250.000 zł. a licząc dochód tylko $^{6}/_{100}$ uczyni to rocznie	15.000 zł.
d) Przyrzeczoną jest z funduszu krajowego subwencya na budowę teatru w rocznej kwocie	5.000 zł.
Powyższe pozycye od *a* do *d* uczynią	65.000 zł.
potrzeba więc jeszcze 10.000 zł.	
Dotychczas opłata $^{2}/_{100}$ od czynszów czyni rocznie 40.000 zł.; jeżeli więc ta opłata podwyższona będzie tylko o $^{1}/_{4}/_{100}$, to uczyni	5.000 zł.
Dotychczasowe dodatki do podatków w wysokości $^{12}/_{100}$ dają rocznie 72.000 zł. Jeżeli więc ten dodatek podniesie się tylko o $^{5}/_{6}/_{100}$ to uczyni	5.000 „

Z uwagi, że poczyniono już wydatki w znacznej części z innych funduszów i tymże funduszom zwrócone być powinny;

Z uwagi, że dalsze wydatki tylko przez zaciągnienie znaczniejszej pożyczki pokryte być mogą;

Z uwagi, że pożyczka zaciągnąć się mająca dla Gminy m. Krakowa w dzisiejszych czasach i stosunkach pieniężnych jest bez zaprzeczenia korzystną i że włożona na wymienione budowle powiększy nietylko znacznie majątek Gminy, ale z czasem stanie się źródłem większych, a dla miasta tak bardzo pożądanych dochodów;

Z uwagi wreszcie, że potrzebna na umorzenie tej pożyczki rata amortyzacyjna roczna w kwocie 75.000 zł. niewielkiem stosunkowo obciążeniem współobywateli da się osiągnąć; —

Komisya czyni wniosek:

1. Rada miasta uchwala na pokrycie nadzwyczajnych potrzeb miasta zaciągnienie pożyczki w wysokości złr. 1,500.000 w. a.

2. Pożyczka ta ma być zaciągnięta w Czeskiej Kasie Oszczędności w Pradze, a spłata jej ma nastąpić w równych rocznych ratach ryczałtowych (Annuitetach) wynoszących 5% wypożyczonego kapitału, z których przypadać będzie 4½% tytułem odsetek, zaś ½% na umorzenie kapitału wedle planu umorzenia.

3. Rada miasta upoważnia P. Prezydenta miasta, I. Vice-Prezydenta p. Józefa Friedleina i Radcę miejskiego p. Franciszka Słęka do wystawienia skryptu dłużnego i podniesienia pożyczki.

4. Wyjednać u Wydziału krajowego pozwolenie na zaciągnięcie tej pożyczki w myśl §. 64 u. II statutu dla m. Krakowa.

Kraków, dnia 23 września 1891.

Sprawozdawca

Franciszek Słęk.

ARCHIWUM M. KRAKOWA

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Drukiem A. Koziańskiego w Krakowie.